Q. D. B. V.

EXECUTORES TESTAMENTI,

EX INDULGENTIA
MAGNIFICI JCTORUM ORDINIS,
PRÆSIDE
VIRO NOBILISSIMO, AC CONSULTISSIMO,
DN. FRANC. HENRICO HÖLTICH
JUR. DOCT. ET IN CONSISTORIO ECCLESIASTICO ADVOCATO ORDINARIO,
Fautore, studiorumq; suorum Promotore Optimo,
publicæ discussioni sistit
GOTHOFREDUS HORNIG/
BRIGA SILESIUS,
IN AUDITORIO JCTORUM,
AD D. XX. MAJI, A. C. M DC LXXIV.

WITTEBERGÆ,
EXCUDEBAT JOHANNES WILCKIUS.

Q. D. B. V.

EXECUTORES TESTAMENTI,

EX INDULGENTIA

MAGNIFICI JCTORUM ORDINIS,

PRÆSIDE

VIRO NOBILISSIMO, AC CONSULTISSIMO,

DN. FRANC. HENRICO HÖLTICH

JUR. DOCT. ET IN CONSISTORIO ECCLESIASTICO ADVOCATO ORDINARIO,

Fautore, ſtudiorumq; ſuorum Promotore Optimo,

publicæ diſcuſſioni ſiſtit

GOTHOFREDUS HORNIG/

BRIGA SILESIUS,

IN AUDITORIO JCTORUM,

AD D. XX. MAJI, A. C. M DC LXXIV.

WITTEBERGÆ,

EXCUDEBAT JOHANNES WILCKIUS.

10

Q. D. B. V.

EXECUTORES TESTAMENTI,

EX INDULGENTIA

MAGNIFICI JCTORUM ORDINIS,

PRÆSIDE

VIRO NOBILISSIMO, AC CONSULTISSIMO,

DN. FRANC. HENRICO HÖLTICH

JUR. DOCT. ET IN CONSISTORIO ECCLESIASTICO ADVOCATO ORDINARIO,

Fautore, studiorumq; suorum Promotore Optimo,

publicæ discussioni sistit

GOTHOFREDUS HORNIG/

BRIGA SILESIUS,

IN AUDITORIO JCTORUM,

AD D. XX. MAJI, A. C. M DC LXXIV.

WITTEBERGÆ,

EXCUDEBAT JOHANNES WILCKIUS.

Q. D. B. V.

EXECUTORES TESTAMENTI,

EX INDULGENTIA

MAGNIFICI JCTORUM ORDINIS,

PRÆSIDE

VIRO NOBILISSIMO, AC CONSULTISSIMO,

DN. FRANC. HENRICO HÖLTICH

JUR. DOCT. ET IN CONSISTORIO ECCLESIASTICO ADVOCATO ORDINARIO,

Fautore, studiorumq; suorum Promotore Optimo,

publicæ discussioni sistit

GOTHOFREDUS HORNIG,

BRIGA SILESIUS,

IN AUDITORIO JCTORUM,

AD D. XX. MAJI, A. C. M DC LXXIV.

WITTEBERGÆ,

EXCUDEBAT JOHANNES WILCKIUS.

Q. D. B. V.

EXECUTORES TESTAMENTI,

EX INDULGENTIA
MAGNIFICI JCTORUM ORDINIS,
PRÆSIDE
VIRO NOBILISSIMO, AC CONSULTISSIMO,
DN. FRANC. HENRICO HÖLTICH
JUR. DOCT. ET IN CONSISTORIO ECCLESIASTICO ADVOCATO ORDINARIO,
Fautore, studiorumq; suorum Promotore Optimo,
publicæ discussioni sistit

GOTHOFREDUS Hornig/
BRIGA SILESIUS,
In Auditorio JCtorum,
AD D. XX. MAJI, A. C. M DC LXXIV.

WITTEBERGÆ,
EXCUDEBAT JOHANNES WILCKIUS.

10

Q. D. B. V.

EXECUTORES TESTAMENTI,

EX INDULGENTIA

MAGNIFICI JCTORUM ORDINIS,

PRÆSIDE

VIRO NOBILISSIMO, AC CONSULTISSIMO,

DN. FRANC. HENRICO HÖLTICH

JUR. DOCT. ET IN CONSISTORIO ECCLESIASTICO ADVOCATO ORDINARIO,

Fautore, studiorumq; suorum Promotore Optimo,

publicæ discussioni sistit

GOTHOFREDUS HORNIG/

BRIGA SILESIUS,

IN AUDITORIO JCTORUM,

AD D. XX. MAJI, A. C. M DC LXXIV.

WITTEBERGÆ,

EXCUDEBAT JOHANNES WILCKIUS

POSITIO

I.

TEstamentum est justâ voluntatis nostræ sententia de eo, qvod qvis post mortem suam fieri velit *l. 1. Qvi Testam fac. poss.* Qvam definitionem laudant Claudius Cantiuncula in suâ paraphrasi *ad Tit. de Testam. ordin. pr. p. 194. Cypr. Regnerus Disp. 8. ad Instit. lib. 2.* Sed in eo lapsus Cantiuncula qvod Ulpiano tradat, cùm sit Modestini. Aliam enim Ulpianus *in fragm. Tit. 20.* posuit, qvam expressiorem dicit Arnold. Vinn. *ad pr. de Testam. Ord. n. 2.* ubi ipse perfectissimam vult substituere, qvam vid. fol. 271. Hermann. Vultejus relicto Modestino subjungit: Ulpiano magis logicè hæredis institutio *in L. 9. § 1. de Testam. milit.* Mihi ultima voluntas directam hæredis institutionem ex naturâ suâ continens. Nostram satis eleganter explicârunt Sebast. Medices *in Tr. Definit. Def. 76. per. tot.* Johann. Dauth. *ad Rubr. hîc num. 10. seqq. fol. 15.*

II.

Componitur Testamentum, sicut & negotia pleraq; alia humana atq; Civiles actus ex Substantialibus, Naturalibus & Accidentalibus suis Bolognettus *ad Rubr. de Lib. & Posth. n. 2 seqq.* Joh. Dauth. *d. l. n. 7. & n. 125, 126. fol. 121.* Audiamus Dn. Struv. *Synt. J. F. c. 2. sub Aphor. 4.* Qvicqvid de re etiam incorporali prædicatur, necesse est, sit vel ejus Genus & Differentia: vel Proprium, vel Accidens. Genus & Differentia constituunt essentiam, Proprium necessariò conseqvitur essentiam. Atq; hæc duo JCtis vocantur Substantialia. Philosophis Essentialia constitutiva & consecutiva. Accidens autem neq; Definitio est, neq; Proprium, neq; Genus: Qvod potest tamen cade-

re in

re in rem unam aliqvam & in eandem non cadere. Qvemadmodum Accidentalia dupliciter insunt in actibus legalibus. Qvædam ex Essentiâ qvodammodo fluere videntur, ita ut secundum legum dispositionem, licet non exprimantur, tamen insint; aliter tamen de iis, salvâ essentiâ possit convenire: Et hæc vocantur Naturalia; Qvædam vero planè non fluunt ex Essentiâ, sed per pacta contra vel præter ea, qvæ regulariter insunt, adjiciuntur, & in specie dicuntur Accidentalia. Hæc ille *fol. 59.*

III.

Illa ponunt in lege necessariâ Testmentorum (1) â causâ efficiente, ut Testator habeat & facultatem & voluntatem Testamenti faciendi (2) materialia objectiva super re universitatis (3) Subjectiva in hæredis institutione (4) â causâ solennitatis variâ *§. 3. & ult. de Testam. Ord.* (5) â causâ finali & aliunde ut possis videre ap. Joh. Dauth. *d. l. fol. 331.* Ista resultant in eo, qvod hæres repræsentat personam Defuncti, tum in Jure accrescendi, transmissionis, deductionis, tùm in effectibus omnibus & singulis per Jura agendi omnia testamentaria, *jd. fol. 334.* Ad hæc referri possunt Legata, Tutelæ dationes, Clausula Codicillaris, usus fr. in Testamento relictus, Conditiones adjectæ, Sepulturæ electio, Præcepta & ordinationes aliæ Testatorum, qvæ salvâ Testamenti substantiâ adesse & abesse possunt, Dauth. *d. l. fol. 335.*

IV.

Et notoriè huc pertinet Constitutio Executorum. Qvi non adscripti, non involvunt in Testamento naturaliter, neq; omissi vitiant: Cùm Executore non ordinato hæredi competat Executio & eo cessante aliis uti seqvitur, Dauth. *d. l. Klok. vol. 3. Consil. 123. n. 44. seqq.* Philipp. Cornæus *Conf. 76. n. 12. lib. IV. add. Mævium ad Jus Lubec. Lib. 2. Part. 7.* Inde factum videmus, (verba sunt Oldendorp. *de. Execut. ult. volunt. in Præfat.*) qvod de tali Executione nullus extet Titulus in Pandectis, aut etiam in jure Pontificio: Sed apud JCtos primùm, deinde apud Rom. Pontifices uno aut altero loco facta est mentio, qvare posterioris Seculi commentatores occasionem nacti planè liberam, cæperunt variis modis de Executoribus disputare, & (ut Solent) extra forum diversa Scribere.

V. Pos-

V.

Possis hoc cognoscere *ex præfat.* Joh. Jac. *à Canibus super Tr. suo de Execut. ult. volunt.* Ubi Johann. Blanchum circa annum 1263. Libellum de his scripsisse dicit Posteà Jac de are. Compendium Fidei commissarium: Tractatus vero Ubertum de Bobio, Rof. & Odo. Jac. Balduinum, Nicolaum matarelli Mutinensem fecisse, qvos Speculator & Johann. Andreæ in suis addi. tàm Legistæ in sedibus suis circa *l. 24. & 28. tùm L. 49. C. de Episc. & Cler.* Præterea *alii in L. cum qvidam 24. de Legat. 2. & Canonistæ in c. nos qvidem c. tua nos & c. Johannes de Testam. c. fin. eod. in 6.* tùm *in Clement. c. ult.* multo agmine secuti sunt, tanqvam in sedibus qvas ponere tùm moris erat Dd. Et cumularunt plures Pyrrhus Englebermæus super *Consvetudd. Aurel. de Testam. c. V. fol. 83.* Alvarus Valascus *Tom. I. Consult 68. n. 9. pag. 376.* & Sistet copiam aliqvalem Tractatio subseqvens. Non enim celandi erant qvorum operâ profecimus & putavimus præterea indignum Doctrinam Practicam tradere sine autoritatibus Dd.

VI.

Et jam moribus nostris (ut eò revertar) nullum ferè Testamentum fit, in qvo non aliqvi constituantur Executores (ab exeqvendo,) ut jussa Testatoris ad Effectum perducant *arg. L. 8. C. de Execut. rei judic.*) unus pluresve pro arbitrio Testatoris, qvibus ea cura â Testatore demandatur, ut omnia qvæ disposuit impleantur. *Besold. Thes. Pract. in voc.* Executores der Testamenten *sub Lit. E. n. 66.* post Rittersh. *in Novell. p. 333. add.* Petr. Gudelin. *de Jur. Noviss. Lib. 2. c. 9. in fin* Et his solent adjungi Consultores ad exeqvendum, qvorum arbitrio collata sit potestas Executorum *secundum Bald. in auth. Ingressi II. Col. de SS. Ecclesiis.*

VII.

Post amplianda sunt Genera Executorum in *C I. A. lib. V. Tit. 1. th. 112.* & post Executores sententiæ, tùm litiùm sive Apparitores ponendi etiam hi nostri qvi ultimas voluntates exeqvuntur Joh. Petr. de Ferrariis in Praxi Aur. sub formâ libelli qvo agitur ad rationem reddendam Tutelæ *Tit. 35. GL. 6. n. 2.* nimis angustè Petr. de Unzola: Qvorum fidei Testator in suâ ultimâ voluntate commisit Legatum animæ vel aliqvid de bonis suis in piam vel certam causam expendere; Cùm possint ad omnem causam post mortem dari.

IIX.

Vocantur Gardiatores, Distributores, Dispensatores apud Specul. & Bertachinum in Repertorio *fol. 377.* aliqvando Ministri *l. 17. de Legat. 2.* aut Procuratores *L. 12. §. fin. ff.* Mandati: item Fidei commissarii, eò qvod Executio relictorum illorum Fidei commisso relicta erat, Petrus de Unzolâ in addit. ad summam *Rulandin. c. 1. Rubr.* Venditio facta â Commissario &c. fol. 22. freqventer etiam Testamentarii â potissimâ suâ Specie, sic apud Alvarum Valascum *Tom. I. Consult. 68. n. 3.* Testamentceiros audiunt. Sed adde de Utrisq; Oldendorp. *Tit. I. n. 3. & 4.*

IX.

Sunt autem Executorum nostrorum tres species. Alii Testamentarii qvi per Testamentum ad hoc constituuntur *l. 9. de alim. & cib. legat. L. nulli C. de Episc & Cler.* Alii Legitimi qvibus *â J. Civ. vel Can.* defertur potestas defendendæ seu exeqvendæ voluntatis defuncti utputa Episcopus & qvicunq; habent Episcopalem Jurisdictionem *Covarruv. Tr. I. de Testam. ad c.* Johannes *n. 1. 2.* hodieq; Diaconi sive Administratores redituum Ecclesiasticorum Groenewegen *ad L. 28. §. 1. C. de SS. Eccles. n. 1. 2.* Tandem etiam Dativi constituuntur per Judicem aliqvando, sed perrarò, dicit Ferrarius *alleg. GL. 6. n. 2 per L. 3. §. fin. de alim. & cib. Legat.*

X.

Legitimi autem tùm saltem incipiunt Executores (1) Si Testator Executorem non nominaverit, latè Oldendorp. *Tit. 2. n. 5. seqq. multis*, in omnibus piis caußis de Jure Civ. Petr. Gudelinus de *Jure Noviss. Lib. 2. c. 9. in fin.* Jure autem Canon. saltem in Legato pro redemptione Captivorum. Nam in cœteris, etiam iis qvæ ob piam causam relinqvuntur hæres exeqvitur nullo Executore â Testatore nominato *c. nos qvidem 3. X. de Testam. & ibi Covarruv. n. 11.* Gvilielm. Durand. *in Specul. lib. 2. Part. 2. de Instrum. edit. Rubr. de ultimarum voluntatum Executoribus n. 1. fol. m. 132.* Nihilominus ut sic qvoq; Episcopus hæredes monere possit & compellere ut Executionis officium peragant *per c. Si hæredes 6. c. Tua, c. Johannes X. de Testam.* per sententias Excommunicationis, vel suspensionis, vel interdicti, aut qvam vel pænam aliam Judex arbitratus fuerit: e.g. captis pignoribus, *Specul. d. l. n. 56. & seqq.* Siqvidem eandem facultatem etiam

habent

habent Judices Civiles in Legatis piis *L. hæreditas 50. ff. de Petit. hæred. l. 18. §. 2. de Relig. & sumt. funer. Roman. in auth.* Similiter *C. ad L. Falcid. singulari 20. ultimarum voluntatum* Sichardus addit etiam de profanis *in Auth. hoc amplius C. de Fidei commissis n. 14.* Et sic omnes bonos Magistratus Legitimos Executores fecit Oldendorp. *Tit. 2. n. 1.* Qvin imò etiam omnibus hominibus licitum est in jure potere, ut Legata pia in Executionem deducantur, Covarruv. *ad c. si hæredes de Testam. n. 1. 2. Speculat. d. l. n. 65. fol. 103.*

XI.

(2) Si Testator dedit Executores qvi officium nimium qvantum negligant, tunc res redit ad legitimos Petr. Gudelinus *d. l.* qvos nec prohibere posset Testator *Nov. 131. c. 11. vers. si qvis autem. Ferrariens. d. l. n. 12.* puta si ultimæ voluntates non executentur à Testatore: aut si nulla fuit adscripta saltim non intra annum & diem ab aditâ hæreditate & habitâ scientiâ rei: Oldendorp. *Tit. 7. n. 9. & n. 1.* addit, â die monitionis per Magistratum Civilem vel Ecclesiasticum, conf. Joh. Jac. â Canibus *pag. 61. §. qværo tertiò n. 4. & 17. p. 66.* Utiq; in his, qvæ non sunt pietatis causâ relicta *l. nulli C. de Episc. & Cler. c. tua, c. Johannes. de Testam. Ferrariens. Tit. 35. GL. 6. n. 8.* in Legatis autem piis intra 6. menses â die insinuationis Testamenti Covarruv. *ad c. nos qvidem n. 3. 9. 15.* Qvæ fatalia monitis etiam de exeqvendo accelerantur ab Episcopo, ut si bis moniti non exeqvantur, potestate excidant, & transfertur ad Episcopum per *Nov. 131. c. 11. vers.* si autem qvi hoc facere jussi sunt &c. Utiq; in piis causis Covarruv. *d. l. n. 8. & ad c. si hæredes. in universum subdit n. 4.* posse Episcopum intra 5. menses aliudve tempus arbitrarium cogere hæredes & Executores Testamentarios ultimam voluntatem ad Executionem deducere per censuram Ecclesiasticam, aut per interdictam administrationem bonorum defuncti *fol. 37. add.* Petr. Greg. *Tholosan. Synt Jur. Univers. P. 3. L. 42. c. 36. n. 8. fol. 1027.* Speculator. d. l. Qvod vix concesseris ex principiis Oldendorpianis *Tit. 2. n. 5. & seqq. tum Tit. 7. n. 6.* ubi eleganter de impedito notat qvod ei tempus annale vel semestre non cedat, per c. *qvid diversitatem de Conceß. præbend. c. imputari 41. de R. J. in 6.*

XII.

Ex qvo intelligas facilè Testamentariorum primam esse rationem, ut sint meliores Dativis, qvibus præferuntur æq; ac Legitimis.

Tusch.

*Tuſch.Concl.537.n.4.add.*Poſit.*IX.*ſed occurrit nova inter illos differentia; Alii enim ſunt nudi ſive meri & ſimplices miniſtri, ubi loqvuntur autoritate *L.ſi qvis Titio ff. de Legat.2*, qvi nullum participant commodum ex Teſtamento aut ſecundum Baldum etiamſi aliqvod Leve ſaltem pro labore ſeu pro obſeqvio in *L.nulli Col.1. in f.C. de Epiſc.& Cler.* Alii mixti ſunt, qvi ſentiunt ex Teſtamento commodum & vel tacitè vel expreſsè dicuntur Legatarii Angel. à Gambilionib. *Tr. de Teſtam.verſ. Executores 4.fol.283.p.1.* Dn.Brunnem.*ad L.9. de Alim.& Cibar. Legat. n.4.* Qvi ſi intra annum moniti non exeqvuntur amittunt jam omne lucrum ex hæreditate vel Teſtamento ſibi competens *d. N.131.c.11.& Auth. hoc amplius, C. de Fidei Commisſis*, Covarruv. *ad c.ſi hæredes n.6.* Sichardus *ad d.Auth.n.4.* & *vid. Limitationes ſub n.12.& ſeqq.* Qvod ſi autem qvidam executi ſunt, his totum Legatum contra negligentes in Executione accreſcit *l.1.§. ubi a.C. de Caduc. tollendis Bertach.fol.377.*

XIII.

Eſt etiam alia Diviſio Executorum in Univerſales ſive Generales & Particulares. Hi ad Speciale negotium electi ſive pium ſive prophanum. Qvàmvis non raró etiam univerſa patrimonia poſſint inducere piam cauſam, inſtitutis pauperibus, pro animâ &c. Illi vel maximè non inſtitutis aliis hæredibus, Oldendorp. *Tit.3.n.2.&5.* ad univerſam voluntatem defuncti tuendam relinqvuntur Ferrarienſ. *d. l. n.7.* Ad qvos ſpectat illa vox communis Dd. ſi qvando alius hæres non eſt, Executores Teſtamenti tenere locum hæredis juxta *c.13.X. de Teſtam. L.49. C. de Epiſcopis & Cler. Bald. in L.id qvod pauperibus C.eod. n. 19. Angel. de Teſtam.§. & ſi omnes ejus filii Maſculi fol. 281. Surdus Tit.8. de Alimentis Privileg.32. num.5. fol.542.* Pyrrhus Englebermæus ad Conſvetudd. Aurelian. Rubr. *de Teſtam. c.5. fol.83.* Oldendorp. *Tit. 3. num. 2.* potiſſimùm in Teſtamento ad pias cauſas qvod declarat Alvarus Valaſcus *Tom.1.Rer. judicat.in Luſitan.Conſult. 68.* qvi in aliis valdè Regulam miratur *num. 2. ſeqq.* Refert tamen pro eâ judicatum fuiſſe in Senatu *num. 8.* qvi cenſuerit hujusmodi Executores univerſales ad omnia bona diſtribuenda nullo hærede inſtituto in Teſtamento, eſſe hæredes: ſive ſint inſtituti hæredes pauperes, ſive non & ita ſive ad pia, ſive ad non pia, & hoc forſan favore Teſtamentorum ut ſuſtineantur, qvia expedit Reip. ea conſervari. In

idem

idem tendit votum relatum apud Antonium de Gamma *Decis. Lusit.196.n.1.* cum temperamento *in fin.ibid.fol.154.*

XIV.

Sunt prætereà alii Perpetui, alii Temporarii, qvod enim communiter dicitur officium Executionis per annum durare *(vid. Posit. XI.)* id recipit notoriam interpretationem, ut non cadat in Executores ad eligendum & declarandum, qvi post annum possunt exeqvi. *Tuschus Concl.531.n.5.* neq; si sub conditione aut ex certo tempore constituantur *id.d.l.n.2.* Qvin imò sufficit in universū inchoasse executionem intra annum, ut conditio executionis suspendatur ultra annum: e.g. si nupserit distribuo. *id. Concl.532.n.2.* Potest etiam fieri secundùm naturam rerum, ut opus longiora tempora, ulterioremq; providentiam desideret. *Ferrar. d.l.n. 8. 13. & seqq.* ubi multa in hunc annum, de qvo *Tusch. tot. Concl. 545. & 546.* amplissimis tractat. Alii item Seculares & Ecclesiastici per tradenda circa subjectum. Et nota: Mixti esse hujusmodi Jurisdictionem fori, ut etiam Judex Civilis ad executionem causarum piarum possit impertiri officium suum, post Panormit. Oldendorp. *Tit.7 n.7.p.92.add. Speculat. n.80. Tusch. Concl.529. n.2. add. eund. in Conclus. 506.n.9.seqq.* Occurrit nova divisio Executorum: ut alii sint honorarii, alii notitiæ voluntatis Testatoris causâ dati &c. Sed illa utilior est in multis passibus Juris, qvod alii dentur ad eligendum, alii ad distribuendum, alii ad utrumq;. Ultimi & primi propter negligentiam exeqvendi intra annum privantur officio. Non medii, cùm per eos possit non stare. *Tusch. Concl.547.n.8.9.* Alii prætereà ad solvendum debita, legata, & ad omne factum honestum & possibile.

XV.

Et hæ ferè sunt potiores divisiones. Seqvuntur Executorum causæ. Et legitimos qvidem tàm LL faciunt qvàm Canones *Pos. IX.X.XI.* Dativi autem â Magistratibus dabuntur secundum Jurisdictionem suam *§.4.& ibi Dd. Instit. de Attil. Tut.* In ultimis autem voluntatibus nominari possunt ab omni eo qvi potest etiam facere Testamentum, aut aliàs de bonis suis mortis causâ disponere *apud. Argentoratenses t. t. qvi Testam. facere poss.* qvos non exscribo amore brevitatis.

XVI.

Dari autem possunt tàm Clerici qvàm Laici, imò etiam Religiosi *juxta c. Johannes & c. fin. de Testam. L. Nulli, C. de Episc. & Cler. L. omnes peregrini C. Communia de success.* sive ea causa sit pia, sive non, Pyrrhus Englebermæus *fol. 123.* Excipit tamen fratres minores regulæ Francisci, *Angel. in Voc. Executor d. l. n. 2.* & seqvitur *Ferrar d. l. n. 3. adde Bertachin. fol. 377. in fin. Tusch. Concl. 498. n. 2. seqq. & Concl. totâ 538.* Præterea tàm Masculi qvàm Fæminæ si boni intellectus *Angel. ibid. Ferrariens. n. 5. exemplo L. à filio pr. de Alim & cibar Legat. L. alio hærede eod. c. nos qvidem de Testam.* Oldendorp. *t. t. 5. & consentit tandem J. J. à Canibus p. 1. n. 46.* Qvod si vidua executrix ad secundas nuptias transit, coadjutores tunc accipit, vel munus exeqvendi devolvitur ad Episcopum *Tholosan d. l. 42. c. ult. n. 10.*

XVII.

Ubi verò intellectus rei gerendæ deficit, ut in furioso, mente capto & similibus, hi non possunt ad negotia vel ad judicia Procuratores esse adeòq; propter identitatem rationis ab officio Executoriæ repelluntur *Id. ibid. n. 4. add. L. 9. §. 1. l. 49. de Recept. Arbitr.* Pariter nec minorem 25. annis admittere volunt Dd. tùm qvod ipse alterius auxilio regatur : tùm qvod personam standi in judicio non habeat, qvibus tamen freqventer nostri intersunt *arg. §. 13. de Excusat. §. 2. de Curator. L. Exigendi de Procurat. c. qvi generaliter de Procur. in 6. & refert Speculator n. 75.* Oldendorp. *Tit. 4. n. 4.* Sed an Servus possit esse Executor? *vid. Neg per L. qvod attinet l. servitutem de R. J. l. 9. pr. de Recept. Arb.* nec exeqvendi autoritas competit in Servum *l. hæc verba de V. S.* facit qvod velle vel nolle non habeant *arg. c. ult. de Testam. in 6.*

XIIX.

Regulariter saltem volentes: Est enim officium Executorum voluntarium, ad qvod nemo invitus compellitur *J. à Canibus p. 3. n. 13. 14. p. 75.* etiamsi ad pias causas *Johannes c. VII. de Testam.* ubi Panormitanus latè. Qvamvis qvi recusaverit amittat Legatum à Testatore relictum *arg. Nov. 131. c. 11. L. ult. de Confirm. Tut. L. post Legatum §. amittere de his qvib. ut indigni Covarruv. ad c. X. de Testam. n. 3.* nisi esset conjunctus Testatoris, qvalis in

dubio

dubio ex hoc non amittit Legatum, *Roman. Singulari 646. fac. arg. L. Tutor §. qva Tutorib. de Excusat. Tutor.*

XIX.

Dixi regulariter ut essent Exceptiones (1) qvod qvi semel mandatam Executionem suscepisset s. tacitè s. expressè gerendo aliqvid in præjudicium suscepti officii, cogendus est perficere *per c. 19. X. de Testam. J. â canibus p. 1. n. 60. seqq. Pyrrhus Englebərm. ad Consvetudd. Aurelianens. Rubr. de Execut. Instrum. c. 17. fol. 123.* e. g. Si qvis cognatus aut amicus audierit se nominatum Executorem, aut si Extraneus etiam legerit instrumentum in qvo scriptus erat, nec contradixerit, sed tacuerit, videntur enim tùm suscepisse *vid. Covarruv. ad c. 19. X. de Testam n. 4. remittens ad L. filius fam. absentis ff. ad SCtm. Macedon.* ubi communiter Dd. de Mandato suscepto. Pro cujus illustratione notandum, qvod Executor Testamentarius possit etiam sine Judicis autoritate gerere: qvamvis melius sit Prætore jubente, aut sub præsentiâ publicarum & honestarum personarum ad gubernationem si accesserit docent. *Jac â Canibus. P. 2. §. Repetitis n. 1. 2.* (2) pono in Religioso, qvia â Prælato delegante sibi onus exeqvendi potest cogi ad acceptandum *d. c. 19. junct. can. non dicatis 11. XII q. 1.* (3) in Magistratu aut Collegio qvod Jurisdictione pollet qvam sic de necessitate implorantibus impertiri debet. Adeòq; hic usus Executorum est freqventissimus.

XX.

An Executor incertus dari possit? ℟. Neg. super causis prophanis: Super piis concedit qvodammodo *Jac. â Canibus P. 1. n. 52. & 54. Sed vid. Dn. Brunnem. ad L. 24. C. de Episc. & Cler. n. 8.* ubi ex Subjecto affirmativam ponit & unâ Tutoris in eo ab Executore differentiam *fol. 30.* An infames? videtur iterum negare *Jac. â Canibus P. 1. pr. n. 2. 5.* Affirmativam autem veriorem puto (1) Cum se habeant Executores ad instar hæredum & Legatariorum, qvorum causam in Testamentis non mutat infamia: Si modò propter causam infamiæ i. e. ipsum delictum, non & civitatem & libertatem amittant, ut capite damnati & deportati *Marqvard. Freher. Tr. de existim. L. 3. c. 29. n. 1. p. 627.* (2) *fac. arg. L. 7. pr. de Recept. Arbitr. & l. 27. §. 2. eod.* ut sibi imputet, qvi talem elegerit (3) Execu-

 cuto-

cutoria Civile & publicum munus vel honor non eſt, ſed contractus privatus â qvo infames non arcentur *Id. L. 3. c. 28. n. 12.*

XXI.

Poſſunt & plures Executores in unâ voluntate conſtitui, qvod tetigimus Poſ. VII. Sed tum qværitur, an habeant poteſtatem exeqvendi communiter, h. e. omnes ſimul an ſinguli in ſolidum? qvod poſt multas altercationes *in c. fin. de Teſtam. in 6.* deciſum eſt, ſi ſimpliciter deputati ſunt, qvod communiter tantùm exeqvi poſſunt, *argumento Tutorum in* §. *1. ubi Dd. de Satiſd. Tutor.* Excipiuntur caſus (1) ſi non ſimpliciter, ſed aliud expreſſerit Teſtator, ut unus gerere debeat (2) uno eorum mortuo (3) vel in remotis agente (4) aut id exeqvi forte nolente. *vid. Ferrar. d. l. n. 6.* Oldendorp. *Tit. 2. n. 10.* Schrader. *de Feud. P. 10. Sect. 10. n. 96.*

XXII.

Executoris officium ad hæredes non tranſit: qvia eſt merè perſonale Klok *vol. 3. c. 123. n. 10. ſeqq.* adeòq; ratione perſonæ collatum morte finitur Tuſchus *Tom. 3. Concl. 515. n. 1. & Concl. 541. n. 3.* Sed redit Executio regulariter ad hæredem ſi hæres inſtitutus eſt: Secus ad Epiſcopum, Speculator *d. l. n. 48.* Idem tamen ſub *num. 76.* variè de hâc qvæſtione diſputat & conciliat. An Executor officium ſuum alteri committere poſſit? Pro more ſuo Veteres tractârunt variè, aliis affirmantibus, aliis negantibus, cum eâ etiam ampliatione ut Teſtator non poſſit dare Executori poteſtatem ſubrogandi alium: niſi in Legatis piis, latè Andr. Tiraqvell. *de Privileg. piæ cauſæ Privil. 31. fol. 21.* ubi tamen rectè addit tenere Paul. Catrenſ. qvod id poſſit Teſtator generaliter facere. Eo puta modo, qvo poteſt ſubſtituere, fidei committere. Et tunc ſaltim meo judicio Executor vices ſuas ad negotium principale alteri committere neqvit, qvando Executio eſt commiſſa Conſcientiæ Executoris *arg. L. nulli.* §. *1.* ibi pro ſuâ Conſcientiâ *It. L. 24 C. de Epiſc. & Cler.* vel aliter tacitè aut expreſsè contrarium actum eſt Lud. Schrad. *de Feud. P. 10. Sect. 12. n. 92. fol. 307.* Dn. Brunnem. *ad L. 28. C. de Epiſc. & Cler. n. 12.* vid. plenè per Regulam & Exceptiones apud Tuſchum *d. Tom. 3. Concl. 521. n. 7. ſeqq.*

XXIII.

XXIII.

Objectum exhinc Executorum est vel universum patrimonium Defuncti, sive pars ejus, sive qvodcunq; aliud â Testatore cupitum factum pium an prophanum, modo honestum & possibile juxta determinationem Pos. XIV.

XXIV.

Modus & Forma in legitimis & Dativis ex imperio Juris liqvet. Testamentarii scribuntur in omni ultimâ voluntate, tàm in Testamento, qvàm in Codicillis, qvâm in donatione causâ mortis J. â Canibus *P. 1. n. 23.* si eò se resolvit Testamentum per clausulam Notariis vulgatam; Et si Jure Testamenti non valet vel non valebit, valeat Jure Codicillorum, Donationis causâ mortis, vel valeat omni Jure qvo melius valere potest. *add. C. J. A. lib. 29. Tit. 7. de Jure Codicill. th. 21.* Qvandocunq; præcipit vel negat aliqvid fieri sive distribui defunctus, & de Executore aut Commissario prævidit. An ita etiam ab Intestato? qvod aff. super exemplo fidei commissorum *in §. 10. Inst. de Fideic. hæred.* Et facit ratio Catholica, ut firmum sit, qvod iterum non redit arbitrium *in l. 1. C. de S. S. Ecclesiis. Nov. de Nupt*

XXV.

Exempla constitutionum observare licet *in L. 3. L. 9 ff. de alim. & cib. legat.* Communiter solet post legata Testator nominare Commissarios de qvorum Charitate & fide confidit, hâc ferè formâ: Commissarios autem suos & hujus Testamenti Executores ad prædicta omnia & singula facienda esse & complenda voluit atq; disposuit: Ponuntur nomina. Et constituti sunt Executores nudi ministri. Pleniorem autem habebunt autoritatem si ita continuetur: Dans & attribuens eis plenam & omnimodam potestatem atq; mandatum petendi & exigendi ac recipiendi ab hæredibus ejus infra scriptis sufficientem & integram pecuniam pro prædictis omnibus & singulis exeqvendis & contra eos & ob hanc causam agendi & ipsos cum effectu conveniendi &c. *Vid. plenissimè ap. Roland. in art. Notar. pract. circa flores Testamentor Rubr. de formis ordinandor. Commissar. fol. 227.* ibiq; additiones ejus Baptist. Gvarineus. Da verordnet der Testator zu ohn zweif-

 flichen

flichen und vollmächtigen Executoren und Vollziehern solches seines Testaments vier seiner Freunde / und gibt denselben allensämtlichen und einem ieden besonders / völlige Macht und Gewalt nach seinem Tode von Stund an solch sein Testament zueröffnen / und dasselbe in allen seinen Puncten / Articuln und Clausuln nichts außgenomen gründlich und wirckl. zu vollziehen/auffs fleißigste außzurichten und zuvollbringen. &c. Super qvâ formandâ disputat. Joh. Fichard. *Consil. Germ. 74. Tom. 1. fol. 160. add.* Artem Notanatus Vulg.

XXVI.

In universum autem pro formandâ potestate Excutorum (in qvâ Finis & Effectus concurrunt) tenendum est, qvod tantum habeant de potestate, qvantum eis detur â Testatore, & nihil plus possunt facere, qvàm Testator eis permiserit, qvia mandatarii sunt. Roland. *d. l.* Unde potestas Executoris in genere dicitur dependere â deputatione, sicut potestas Procuratoris â mandato. Tuschus *Concl. 501. n. ult.* & debent ad ungvem & formaliter exeqvi disposita in Testamento Tusch. *Concl. 532. n. 3.* Atq; adeò tota illorum potestas dependet ex Concessione Testatoris Oldendorp. *Tit. 6. n. 1.* qvod si ex verbis illius non satis apparet, tum ad Juris interpretationem sicut in omni negotio confugiendum est, *jd. d. l. p. 30.* & si actus haberi possunt similes, tutissimi hi sunt, *arg. L. 32. L. 36. de LL. & tradit in terminis J. à Canib. P. 2. in Rubr. 1. n. 15.*

XXVII.

In genere Executores habent plenam agendi, gerendi contrahendiq; potestatem in his, qvæ ad executionem voluntatis defuncti pertinent. Petr. Gudelin. *de J. N. L. 2. c. 9. in fin.* Unde cum Executio Testamentorum & Legatorum regulariter fieri non possit, nisi priùs adita sit hæreditas per hæredem institutum, post Baldum & Angelum Fichardus *de Consil. Germ. 74. n. 3. fol. 160.* Tuschus *d. Tom. Concl. 451. n. 1. J. à Can. §. Consultis n. 4.* possunt etiam hæredem cogere de adeundâ hæreditate Judicis præcepto. Covarruv. *ad c. 3. X. de Testam. n. 5.* utiq; ad instar hæredis fiduciarii

arii *in §. 7. de fideic. hered. Specul. n. 59.* Et jam aditâ hæreditate possunt agere adversus hæredem super his qvæ ipsis commissa sunt *arg. L. 17. de Legat. 2.* in qvod nudi & meri Executores tàm generaliter etiam, qvàm ad certum aliqvod negotium tantùm condictionem habent *ex L. nulli & L. si qvis ad declinandam C. de Episc. & Cler. fac. t. t. de Condict. ex lege add. GL. ad L. nulli.* Qvi verò commodum participant, habent actionem ex Testamento nomine suo. Ferra. *d. l n. 7. Pet. Surd. de aliment. Tit. 8. Privil. 32. n. 5. & 10.* Præterea possunt adversus qvos-libet detentores bonorum defuncti implorare officium Judicis pro facilitandâ executione *J. à Can. d. §. Consultis n. 27. seqq.* Oldendorp. *Tit. 6. n. 3.* Covarruv. *in. c. Johanes 19. X. de Testam. n. 5.* Alvarus Valascus *Consultat. 68. n. 6.* Qvi tamen in nudis Executoribus dissenserunt propter Canonistarum contrariam communem, contra qvam melius ita observari ut agere possint notaverat Pyrrhus Englebermæus *ad Consvetudd. Aurel. Rubr. de Execut. instrum. & sententiar. c. 17. fol. 123. Fac. Text. in L. 1. de Administ. Tut.* ubi Tutor agere potest, ita & Executor, qvi æqviratur illi. Hæc Pyrrhus ad Text. allegatum, qvi docet moribus Gallorum qvi dicuntur universales Executores ex omni plenitudine hæredes esse. Ut etiam saisire ipsis liceat bona defuncti.

XXIIX.

Qvâ occasione noto, â Dd. anxiè inqviri, an Executoribus competat remedium adipiscendæ ex *L. fin. C. de Edict. D. Adriani toll.* Et qvin competat qvi pro hærede sunt, dubium non est, cum super hærede conceptum sit. Cùm tamen etiam ad Legatarium extendatur per tradit. Mynsing. *Cent. V. Obs. 61.* Grassi *in §. Legatum qvæst. 77. vid. Schnobel. Disp. XVII. ad π. th. 23.* Exinde ad Executores etiam pertinebit, qvi Legatariorum jure utuntur: Cæteri alio jure abundant. Nisi qvid de Executore piarum causarum, tum de Episcopo qvi in eorum locum succedit indistinctè hoc affirment *Dd. vid. Domin. Card. Thuscus d. Tom. Concl. 533. n. 5. & Concl. 541. n. 5.* Alvarus Valasc. *Tom. I. Consult. ac rer. judicat. Consult. 68. n. 7. & 9.*

XXIX.

Porrò Executores ad eligendum & distribuendum dati possunt

ſunt propriâ autoritate vendere ex hæreditate. *Specul.d.l.n.32.&33.* *Cornæus Conſ.173.* Qvod in univerſalib9 patet, qvippe nullo hærede adſcripto. *J.à Canibus P.2.§.Conſultis n.29.* ut iis accreſcat omne jus utilium actionum activum & pasſivum *Specul.d.l.n.28.fol.134.* Tùm de Particularibus verum eſt, ſi à Teſtatore vendere eis permittatur *L. alio hærede de Alim. & Cib. Legat.* Sive directò, qvod dicimus cum poteſtate vendendi. Et ille etiamſi minore hærede vendit ſine ordine in rebus minorum ſolito Thuſcus *Concl.537. n.13.* Sive per indirectum. Puta jusſit rem certam diſtribuere, aut pecuniam rei alicujus. Tunc voluntas conſeqventis involvit concesſionem autecedentis. Et rnrſum indiſtinctè in piis cauſis hoc admittitur. *Ferrar. d. l. n. 8. Alvar. Valaſc. d. l. n. 8.* Oldendorp. *d. Tit. 6. n. 2. Covarruv. d. l. n. 6.* Pyrrhus Englebermæus *ad Conſvetudd. Aurel. Rubr. de Teſtam. & mort. cauſ. donat. c. 5. fol. 83.*

XXX.

Multum E. refert eſſe ad pia Executorem vel ad non pia. Eſt enim hic illo multò favorabilior Andr. Tiraqvell. *Tr. le mort ſarſit le vix declar. 5. n. 11.* qvod per multa ſingularia Dd. verificatur. Sic posſunt exercere officium ante aditam hæreditatem Thuſcus *Concl.541.n.10.* Habent Exercitium actionis activè & pasſivè *Concl. 542.n.3. & 11.* Posſunt compelli ad exeqvenda Legata ibid. n. 7. etiam ſub pœnâ dupli. Executori etiam in piis creditur ſine juramento Thuſc. *Concl. 527. n.1. J. à Canibus P.3. n. 10. add. Maſcard. de Præſumpt. Concluſ. 709.* Nec finiturs ſubſtitutio morte conſtituentis etiam re integrâ. *J.à Canib. P.3. n.16.* Et qvæ alia notant magno numero Dd.

XXXI.

Deinde Executor in genere poteſt alienare res hæreditarias ſecundum voluntatem Teſtatoris *Manz. qr. 41.* adeoq; ſolvere *Gudelinus d. l.* & diſtribuere pro arbitrio libero ſibi facto à Teſtatore diſtribuendi eligendiq; etiam ſine citatione hæredum vel alterius. *Robert. Marant. Spec. Aur. Part 6. de Citat. n. 22. f. 245.* Si tamen vendit rem, debet id notificare hæredi, ſi qvid intereſſe posſit, ut adſit bonorum ſuorum venditioni, vel ob id, ut posſit Emptorem invenire pingviorem Ant. Faber. *L.2. Cod. Tit. 2. Def. 10. n. 6.* Imò pro majori ſuâ ſecuritate, cùm non vocato licet

hærede

hærede teneat qvidem Emptio Venditio inter partes & transferatur dominium in accipientem : Sed tenetur tamen Executor hæredi ad intereſſe. Dom. Card. Thuſc. *Tom. 3. Concl. 537. n. 11. & 17. & Concl. 539. n. 2.* tùm *Concl. 540. n. 3. & Concl. 542. n. 8.* Plura reqviſita Empt. & venditionis per Executores ponit *J. à Canib. P. 2. §. Conſultis n. 32. & ſeqq. p. 47.*

XXXII.

Sunt & alia litigioſa multa, qvæ cum nobis non liceat, repeti poſſunt apud Speculatorem, Bertachinum, Thuſcum & alios veteres Collectores. Unicum adhuc tango magiſtraliter tractatum â noſtris de Executore ad eligendum & diſtribuendum, ſi habeat eligendi libertatem omnimodam e. g. in genere pauperum &c. An ſibi ſuisq; Liberis aut Conſangvineis diſtribuere posſit? qvod aff. *J. J. á Canib. P. 2. Rubr. 1. n. 12. 13. ſeqq. Job. Petr. Surdus de alim. Tit.* 1. *Qvæſt 94.* ubi tamen *n. 2.* regulam ponit negativam: qvod regulariter nemo posſit eligere ſeipſum, qvam confirmat per multas autoritates Thuſc. *Concl. 530. & eſt textus in L. 22. §. 7. ff. Mandati*, tùm qvia Patri per filios acqviritur, jam non etiam filios: de qvibus Teſtator etiam veriſimiliter non ſenſerit. *Thuſc. Concl. 530. n. 1. 2.* Limitationes tamen mox addit in verâ oppoſitione terminorum latiores ipsâ regulâ (1) qvod liceat, ſi Teſtator dediſſet facultatem diſpenſandi etiam Conſangvineis Thuſcus *Concl. 530. n. 12.* & (2) Si recipientes Teſtator liberiq; ejus aut conſangvinei ſunt ſummopere pauperes *jd. ibid. n. 10. & Concl. 53'. n. 23. ubi inprimis allegat Anchoran. Conſ. 175. & Conſ. 84.* & qvod Collegæ pauperi posſit diſtribui tradit Oldendorp. *Tit. 6. n. 4.* tum pro Collegæ filiis pauperibus aut conſangvineis *vidend. Petr. Anchoran. Conſ. 436.* Reſtringunt tamen notabiliter, ſi adhiberent dolum in diſtribuendo conſangvineis vel amicis, qvia tunc nulla eſt facultas eorum, qvia dolus in omni diſpoſitione ſemper excluditur, & poſſunt revocari geſta ex dolo Thuſc. *Concl. 537. n. 23.*

XXXIII.

Ego ita ſentio. Si diſtribuendi Libertas neutrubi reſtricta eſt præterqvam qvod Paupertas atq; indigentia aut qvæcunq; alia posſit eſſe intentio Teſtatoris informent totam commisſio-

nem: tum circa electionem distribuendi aut distribuendorum illam qvàm maximè spectandam esse Executoribus. Præcipuè in suis extremitatibus. Ut indigentissimus alteri præferatur minus indigenti in eodem demerendi ordine & aptitudine. Ubi ejus hinc inde est æqvalitas, Executori liberum est, si uni totum Legatum adscriptum est, unum seligere; Et jam in concursu Consangvineorum suorum cum aliis in æqvali indigentiâ & habitudine meritò propter adstrictius vinculum præferet consangvineum. Ordinata enim charitas, cujus hæc est exercitio, incipit â se ipsâ. Adeòq; illud ampliatur ad Executorem ipsum, tùm liberos ejus, si sint in æqvali tùm indigentiâ, tùm habitudine cum Extraneis. Maximè si illam induerint post mortem Testatoris, nec possint â Parentibus exhiberi. Tum enim incipit operari desuper præsumtio affectus in Testatore: Qvæ etiam ad Collegas decurrit Coexecutores eorumq; liberos & consangvineos. Ut iis beneficium magis prosit, qvos sibi prodesse voluit defunctus.

XXXIV.

Qvod si vero extra hos limites comparationum indistinctè se suosq; curant Executores dignos an indignos? si digniores prætermittunt peccant per ea qvæ tradit in simili *Lessius lib. 2. de J. & J. c. 34. Dubit. 14. n. 64.* non enim sunt Domini beneficiorum, sed Oeconomi; unde tanqvam Oeconomi tenentur rem Domini sui qvantum possunt commodè promovere. Ut tamen nondum teneantur ad restitutionem. Sive digniori, cùm in bonis non communibus nullum habeat jus qvæsitum, aut qvia non est ei debitum stricto jure. Sive Testatori aut ejus hæredibus, qvia Testator non intendit Executores sub onere restitutionis obligare ad distribuendum. Nisi planè indignis distribuant; tùm enim videntur teneri ad restitutionem ablati sine qvâ peccatum non remittitur Leonhard. Lessius *d. L. 2. c. 34. Dubit. 15. n. 72. seqq. & Dub. 13. n. 58.* tùm *Dub. 14. n. 67. add. Surd. Tit. 1. de alim. qvæst. 93. n. 20.* ibi: qvi potuit eligere pauperiorem remanere in conscientiâ gravatum *fol. 144.* vid. materiam distributionis plenè apud *J. J. à Canib. P. 2. §. Consentaneum modò est.*

XXXV.

Primum E. Executoribus vinculum ut rectè gerant injicitur con-

conſcientia,ut negligentes animæ detrimentum incurrant *Matth. XXIV. & XXV. in fin ibi:* Qvicqvid non feciſtis uni de minoribus his. *Unde Paulus ad Galatas dicit:* Hominis confirmatũ Teſtamentũ nemo ſpernit aut ſuperordinat. *c.III.v.15.* Confirmatũ autem eſt in mortuis *Hebr IX.* Cùm vero non haberent omnes ita teneram conſcientiam inducta etiam ſunt humana judicia qvibus coërcetur malitia, tùm negligentia Executorum. Qvod ſi enim planè non agant (II.) Coërcentur amisſione lucri ſi qvod habent ex ultimâ voluntate: & præterea officio exuuntur, ut res redeat ad Legitimos vid. *Poſ. XI, & XII. J. J. à Canib. P. 3. n. 30. ſeqq.* (III.) Si non bona fide adminiſtrent, aut in proprios uſus convertiſſe probentur, etiam ut ſuſpecti removentur ex officio Judicis *arg. §. 5. de Suſpect. Tutor. Speculat. J. J. à Canib. P. 2 Rubr. 1. n. 2. Tum §. Quæro tertiò n. 14. fol. 65. & P. 3. n. 28. Tuſch. Concl. 543. n. 5. & Concl. 545. n. 1.* In qvod omnibus hominibus permiſſa eſt accuſatio ſi fieri qvid videant adverſus Teſtamenti ordinationem. Præſertim ſi in piis cauſis *arg. L. nulli in fin. C. de Epiſc. & Cler Oldend. Tit. 2. n. 12.*

XXXVI.

Præterea (IV.) Si non debitâ diligentiâ gerant de fraude & culpâ & de omni neglecto tenentur ad inſtar Tutorum *J. J. à Canib. P. 3. n. 32.* Tuſch. *Concl. 496.* Oldendorp. *Tit. 4. n. 1.* (V.) Tenentur Executores etiam durante adminiſtratione *J. J. à Canib. P. 2. n. 10. p. 60.* ad rationes reddendas. Univerſales qvidem tùm Particulares, non ſimplices ſi principaliter agatur actione ex Teſtamento: jam etiam in duplum ſuper Legato piis locis relicto *juxta §. 19. de Action.* & tradit ibi Joh. Schneidw. *n. 23. fol. 1367.* Nudi vero Executores per implorationem officii Judicis Nobilis, vel actione in factum ad eas adiguntur. *arg. L. de Præſcr. Verb.* Dixi ſi principaliter agatur. Qvod ſi enim cœptum eſt de aliâ cauſâ judicium e. g. Qvod Executores item geſſerint Tutelam & Tutelæ agatur, tunc in eod. judicio in qvod incidit, veniri poteſt invocato ſaltim Judicis officio mercenario *L. 13. de R. V. l. 25. §. 8. L. 31. ff. de Ædil. Edict.* Oldendorp. *Tit 8. n. 2. & ita Ferrarienſ. in Pract. Tit. 35. in formâ libelli qvo agitur ad rationem reddendam Tutela pag. 715.*

XXXVII.

Si qværas qvibus rationes ſint reddendæ? ℞. (1) Hæredibus defuncti, & ſi qvi alii perſonam atq; intereſſe induunt defuncti *arg. L. 22. §. 7. ff. Mandati & t. t. ff. de negot. geſt. J. J. â Can. §. Noviſſimum, n. ult. p. 60.* (2) Coexecutoribus ad invicem *arg. L. ſi plures §. 1. de Adminiſtr. Tutor. Munnoz de Eſcobar. de Ratiociniis Adminiſtratorum c. 7. n 70. fol. 63.* (3) Judici ubiq; ordinario, aut ſi qvos ille nominaverit Executores legitimos. (4) in piis cauſis etiam Epiſcopo, præſentibus vel citatis hæredibus Legatariis & qvorum inter eſt *J. J. à Canib. §. Noviſſimum n. 4. Specul. d. l. n. 45. Ferrar. d. l. n. 35.* ubi addit usq; ad 40. annos durare jus reddendarum rationum & verificat de omni Executore Teſtamenti ut intra 40. annos rationem reddere adſtringatur *Eſcobar d. Tr. c. 3. n. 25. fol. 32.* qvod videatur cauſa pia & favorabilis propter ultimam voluntatem morientium, tùm præſcriptio qvadragenaria inducat veritatem *Matth. de Afflict. Deciſ. Neapol. 12. n. 3. fol. 19.* Superaddunt Dd. tantum illi rei necesſitatem ut Teſtatori (niſi in Secretis qvibusdam vid. *Tuſch. Concl. 528. n. 16.*) non relinqvant liberum facere illos Analogiſtas, ſed remisſio non valeat *Capella Tholoſ. Deciſ. 46. Gvido Papæ Deciſ. 352.* qvod explicat Oldendorp. (1) ut talis remisſio non liberet â reliqvis omninò ſolvendis ſi qvi apud Adminiſtratorem fuerint *Tit ult n. 18 add. Eſcobar. d. c. 3. n. 20.* Multò minus (2) liberat â dolo malo. Si ſervus vetitus eſt â Teſtatore rationes reddere, inqvit Marcianus in *l. 119. de leg. & FideiCom. 1.* non hoc conſeqvitur, ut ne qvod apud eu m ſit, reddat & lucrifaciat: ſed ne ſcrupuloſa inqviſitio fiat h. e. ut negliglentiæ ratio non habeatur, ſed tantùm fraudum.

XXXIIX.

Qvomodo ſint reddendæ rationes? Qvidam dixerunt per Teſtes: alii qvod per juramentum, alii qvod per Codicem rationum: Qvidam qvod per Codicem cum jure jurando ſimul, uti refert J. J. â *Canibus §. Noviſſimum n. 5.* ubi qvæ diſtingvit videri poſſunt. Puto regulariter per rationalia juramento confirmanda aut Qvitantiis juſtificanda die Rechnungen müſſen mit belegen juſtificiret werden/ ſecundùm qvod fit in omni judicio rationum red-

reddendarum *Ferrar d. l. n. 36. Petr. Greg. Lib. 42. c. ult. n. 12.* & eleganter *Oldendorp. t. t. ult.* Illarum autem principium ſ. fundamentum eſt Inventarium *L. 1. §. de Servis ff. de Tut. & rat. diſtrah.* Unde ad confectionem inventarii adſtringuntur Executores potisſimùm qvi univerſales ſunt *Petr. Greg. d. l. n. 12.* Deinde pro menſurâ necesſitatum ſuarum cæteri, *Specul. d. l. n. 44.* niſi pro locorum conſvetudine diversâ liberentur, aut aliàs â Teſtatore vel â Judice remisſio fiat per ea qvæ tradit latè *J. â Canib. §. Repetitis n. 16. ſeqq.* Imò adſtringunt nonnulli Executores ad cautionem rem ſalvam fore, qvæ ad ejus manus pervenerit. Tùm ut repromittant hæredibus aliisq; qvorum intereſt de defuncti voluntate complendâ. Aliis rurſum diſſentientibus pro qvibus communem ponit Pyrrhus Englebermæus *d. l. fol. 124.* de qvorum conciliatione cogitandum poſt *J. â Canibus d. l. n. 6. n. 12. ſeqq.*

XXXIX.

Et posſit idem ille pro Concluſione ſuper poteſtate tum officio Executorum ſummariter audiri. Ita plenè inſtruit Teſtamentarium *P. 2. Rubr. I. n. 26.* Debet primùm officii ſui munus aut ſpontè vel ex mandato ſuſcipere. Dehinc debet cautiones offerre, qvo ſecurius agere ac conveniri posſit. Et debet inventario ſingula conſcribi facere, nè veluti prædo velit aufugere. Poſtea Collegas ſeu Commiſſarios, ſi qvi ſunt, evocare: cum illisq; de re gerendâ deliberatè conſulere. Qvintò ſeqvatur hæredum Legatoriorum, Fidei-Commiſſariorum, & debitorum hæreditariorum oppugnatio. Sextò erit eorundem ac ſui juſta defenſio. Septimò hæredes ac legatorios in poſſeſſionem ex ordine inducet. Octavò, defuncti bona vendet ac commutabit. Nonò diſtribuet. Et decimò villicationis ſuæ laudabilem debebit reddere rationem. Add. qvæ de legitimo compendioſius *§. Qvartò qvartò pag. 70.* Tùm qvomodo hæc omnia explicet in totâ ſuâ tractatione ſatis eruditâ & legali. Sed qvæ non liberatur â confuſione temporum illorum.

XL

Illud qværitur si Executoris officium est gratuitum? In qvod regula affirmativa fundatur *in l. si qvis ad declinandam vers. siqvidem C. de Episc. & Cler. ibi : nullo penitus ex hoc lucro, l. Oeconomo vel Episcopo vel SS. Ecclesiæ relinqvendo. Add. Covarruv. in c. cum Johannes n. fin. Escobar. de ratiociniis administrat. c. 27. n. 45.* Fallentias tamen patitur (1) in Executore universali, qvi legata caduca sibi conservat, sicut conservat hæres scriptus *Munnoz. de Escob. d. c. 27. n. 46. ex J. â Canib. P. 3. n. 1.* (2) in eo qvi non est nudus Minister vid. Pos. XII. (3) Si Executoris officium habet tractum succesſivum cum administrationis onere ; Tùm enim arbitrio Judicis salarium ipsi præstandum erit. Qvod imò sub initium laborum & suscipiendi officii judicialiter stipulari licet, Escobarius *d. l. n. 46. 47. 48. p. 406.* Generaliter etiam illud retinere potest, qvod ipse impendit de suo in erogatione atq; expensis *Specul. d. l. n. 83. J. â Canib. P. 3. n. 6.*

XLI.

Contraria & Affinia supersunt attingenda, sed extremo digito. Desinunt autem Executores esse (1) Testamento, ab hærede bonâ fide destituto *Specul. d. l. n. 60.* (2) Si qvi intra annum aut semestre tempus non exeqvantur per tradita Posit. XI. *& add. J. J. â Canib. P. 2. §. Consentaneum n. 17. & 18. p. 66. cum n. 27. & P. 3. n. 17. seqq.* (3) morte tâm naturali qvàm Civili vid. Pos. XXII. *& add. J. J. â Canib. P. 3. n. 15.* (4) Tempore qvo circumscribitur Executio seu â lege seu â Testatore Covarruv. *ad. c. nos qvid. n. 3.* (5) Qvi per sententiam Judicis remoti sunt Posit. XXX. (6) Operis implemento, ita qvod nihil restat agendum *J. J. â Canibus n. 26. 27.*

XLII.

In Affinibus sunt Procuratores, Negotiorum Gestores, tùm hæredes Legatarii & FideiCommissarii. Imprimis vero Tutores & Curatores â qvibus proinde freqventisſima ad nostros argumentatio ducitur : Nondum tamen omnimoda per *Ferrar.*

d. l.

d. l. GL. 6. n. 1. add. Bertachin. in Repertor. fol. 377. b. Qvod etiam ex hâc tractatione nostrâ qvodammodo nî fallor patet, & tradunt ubertim Dd. ad qvos bonâ fide provocavimus pro majori eruditorum voluptate. Cùm nostra in his desinat industria satis complexa rerum atq; argumentorum pro formandâ Disputatione Academicâ, in qvam vota mancipamus hactenus.

-- -- -- Tu si qvid rectius istis
Noveris, imperti: Si non, his utere mecum.

Superpondia,

I. Super stupro & promisso matrimonio pars parti non recte defert Juramentum.

II. Præscriptio tempore belli tum saltim advers. Ecclesiam non currit, si Judicis copia haberi non potuit.

III. Beneficium Cap. Odoardus. de solut. meritò ad Nostros etiam Ministros Ecclesiæ porrigitur. Generaliter autem ad illud non admittitur, qvi negavit debitum.

IV. Qvi juravit ad Conjugem non reverti, aut non cohabitare, non tenetur ad observantiam juramenti.

V. In mutuâ Conjugum sævitia aut turpitudine, separatio non facilè admittitur. Qvin imperanda potius reconciliatio.

VI. Vocatio Legitima in omni officio firmissimam adversum irruentia mala præsidium. Sed est seqvenda literaliter in Conscientia.

VII. Latrocinia Solonis Legè libera sunt. Qvid de Platone sit atq; Aristotele, & si qva his Nominibus probabilis opinio innititur, videndum.

☙(o)❧

Ad

Præ-Eximium atq; Eruditisſimum

DN. RESPONDENTEM

FRANC. HENR. HöLTICH. D.

SUpra biennium eſt, qvod Scholas noſtras freqventas, levi primò ac ſimplici vià ad diligentisſimam interpretationem ſingulorum progresſus ſedulò. Qvod abundè teſtantur bina, qvæ exhibuiſti intra illud tempus, ſpecimina publica. Nam in illo qvod de JURE LEGITIMATIONUM edidiſti, circum ipſam Matrem cum Commilitonibus luctatus es. Intelligo autem prima artis noſtræ principia. Nunc armis incitatior incedis & Interpretum qvoq; variam Lecturam oſtendis: qvæ ad conflictum aliqvando Fori mirum qvantum proficere posſit; Et præterea ſpem illam pulcerrimam confirmare, toto legitimo opere perfecto, posſe etiam Rempubl. in partibus ejus Tibi credendis gubernari. In qvo ego juventam tùm inprimis ſenectutem qvietam Tibi precor atq; honoratam; Deſuper omnibus Bonis pro legali Studio bonâ fide commendo.

Dab. ex Muſæo die 17. Maji.
M.DC.LXXIV.

Ad

Præ-Eximium atq; Eruditissimum

DN. RESPONDENTEM

FRANC. HENR. HöLTICH. D.

SUpra biennium est, qvod Scholas nostras freqventas, levi primò ac simplici viâ ad diligentissimam interpretationem singulorum progressus sedulò. Qvod abundè testantur bina, qvæ exhibuisti intra illud tempus, specimina publica. Nam in illo qvod de JURE LEGITIMATIONUM edidisti, circum ipsam Matrem cum Commilitonibus luctatus es. Intelligo autem prima artis nostræ principia. Nunc armis incitatior incedis & Interpretum qvoq; variam Lecturam ostendis: qvæ ad conflictum aliqvando Fori mirum qvantum proficere posit; Et præterea spem illam pulcerrimam confirmare, toto legitimo opere perfecto, posse etiam Rempubl. in partibus ejus Tibi credendis gubernari. In qvo ego juventam tùm inprimis senectutem qvietam Tibi precor atq; honoratam; Desuper omnibus Bonis pro legali Studio bonâ fide commendo.

Dab. ex Musæo die 17. Maji.
M. DC. LXXIV.

Ad

Præ-Eximium atq; Eruditisſimum

DN. RESPONDENTEM

FRANC. HENR. HöLTICH. D.

SUpra biennium eſt, qvod Scholas noſtras freqventas, levi primò ac ſimplici vià ad diligentisſimam interpretationem ſingulorum progresſus ſedulò. Qvod abundè teſtantur bina, qvæ exhibuiſti intra illud tempus, ſpecimina publica. Nam in illo qvod de JURE LEGITIMATIONUM edidiſti, circum ipſam Matrem cum Commilitonibus luctatus es. Intelligo autem prima artis noſtræ principia. Nunc armis incitatior incedis & Interpretum qvoq; variam Lecturam oſtendis: qvæ ad conflictum aliqvando Fori mirum qvantum proficere posſit; Et præterea ſpem illam pulcerrimam confirmare, toto legitimo opere perfecto, posſe etiam Rempubl. in partibus ejus Tibi credendis gubernari. In qvo ego juventam tùm inprimis ſenectutem qvietam Tibi precor atq; honoratam; Deſuper omnibus Bonis pro legali Studio bonâ fide commendo.

Dab. ex Muſæo die 17. Maji.
M.DC.LXXIV.

Ad

Præ-Eximium atq; Eruditisſimum

DN. RESPONDENTEM

FRANC. HENR. HöLTICH. D.

SUpra biennium eſt, qvod Scholas noſtras freqventas, levi primò ac ſimplici vià ad diligentisſimam interpretationem ſingulorum progresſus ſedulò. Qvod abundè teſtantur bina, qvæ exhibuiſti intra illud tempus, ſpecimina publica. Nam in illo qvod de JURE LEGITIMATIONUM edidiſti, circum ipſam Matrem cum Commilitonibus luctatus es. Intelligo autem prima artis noſtræ principia. Nunc armis incitatior incedis & Interpretum qvoq; variam Lecturam oſtendis: qvæ ad conflictum aliqvando Fori mirum qvantum proficere posſit; Et præterea ſpem illam pulcerrimam confirmare, toto legitimo opere perfecto, posſe etiam Rempubl. in partibus ejus Tibi credendis gubernari. In qvo ego juventam tùm inprimis ſenectutem qvietam Tibi precor atq; honoratam; Deſuper omnibus Bonis pro legali Studio bonâ fide commendo.

Dab. ex Muſæo die 17. Maji.
M.DC.LXXIV.

Ad

Præ-Eximium atq; Eruditisſimum

DN. RESPONDENTEM

FRANC. HENR. HöLTICH. D.

SUpra biennium eſt, qvod Scholas noſtras freqventas, levi primò ac ſimplici viâ ad diligentisſimam interpretationem ſingulorum progresſus ſedulò. Qvod abundè teſtantur bina, qvæ exhibuiſti intra illud tempus, ſpecimina publica. Nam in illo qvod de JURE LEGITIMATIONUM edidiſti, circum ipſam Matrem cum Commilitonibus luctatus es. Intelligo autem prima artis noſtræ principia. Nunc armis incitatior incedis & Interpretum qvoq; variam Lecturam oſtendis: qvæ ad conflictum aliqvando Fori mirum qvantum proficere posſit; Et præterea ſpem illam pulcerrimam confirmare, toto legitimo opere perfecto, posſe etiam Rempubl. in partibus ejus Tibi credendis gubernari. In qvo ego juventam tùm inprimis ſenectutem qvietam Tibi precor atq; honoratam; Deſuper omnibus Bonis pro legali Studio bonâ fide commendo.

Dab. ex Muſæo die 17. Maji.
M.DC.LXXIV.